

N°. 29.

Sestdeenâ, 17. (29.) Juli

Matka par gabdu 1 rubl.

1871.

Rahditajs.

Eelshemmes sinnaas. No Ribgas: gen. gub. pahrnahjis, — schof-fejas-muitas tafse, — Latw. semkohpeju-fapulze, — koleera-fehrga, — jauni iselju-zelti. No Rehwiles: Augsta leelfirst. nonahlufe. No Behterburgas: koleera-fehrgas pahrsfats. No Sewastopoles: akmenu-odgles atrastas. No Bobrowas: tohrtis sakritiis. No Tulas: eerohtschu-fabr.

Ahrsemmes sinnaas. No Berlinaes, no Friedrichshafenes, no Minchenes, no Dresdenes, no Franzijas, no Winzenes, no Englondes, no Italijas, no Spanijas, no Arzijas, no Amerikas, no Meschitas; daschadas sinnaas.

Jaunatads sinnaas.

Wehl tahs wahros par „dihwainu launeschanohs.“ Starp draugem. Lubdsu arbilbes! Widsemmes fohlmceisteru-fapulze. Bezju wihru dseefma allu dseroht. Jaunas grabmatas.

Peelittumâ. Lohzarus Emraims. Starp semm' un debbesi. Red-detas notiktumi. Smeeklu stahstierisch.

Eelshemmes sinnaas.

No Ribgas, 12. Juli. Augsts general-gubernator leelstungs, firsts Bagration schoricht agri no Sap-sales atkal schè mahjâ pahrbrauzâ.

— Widsemmes gubernijas-awise no 25. Juni f. g. N° 70. isfluddina to no eelshigu leetu ministra apstiprinatu taksi, pehz kurras zeltas brauzejeem us to schoffeju no Behfu-pilsfehtas zaur Drobbusch-muischu lihds Plestawas-Ribgas schoffejai zelta-muita jamakfa. Dohmadami, ka dauds no muhsu lassita-jeem ta waijadsiga sinnaht, dohdam to teem tē ap-palschâ ihsumâ fanemtu lassiht:

1) Par dilischoneem, kaleschlahm (ween alga, wai no Keisera namma peederrigeem, woi no zitteem reis-neekeem, woi schahdōs jeb tahdōs wahgōs, jeb woi ar pastes jeb zitteem firgeem tee brauz) jamakfa us ratteem 4 kap. f. us flehpehm 3 kap. f.

2) Par wiffadeem wesmu wesdameem wahgeem

un teleggahm us ratteem, kad ne wairak tã 3 firgi aisjubgti: ar dihfelti 3 kap. f., ar ilksihm 3 1/2 f. f., kad wairak tã 3 firgi pee dihseles peejubgti: kad ratta-lohki platti (wifsmasaf 4 1/2 zeltas) 3 1/2 kap. f., kad ratta-lohki schauri (schauraki tã 4 1/2 zeltas) 4 1/2 kap. f.

3) Par wiffadeem seemas-wesmeem un kamma-nahm: kad fleezes apfaltas 2. kap f., kad fleezes nefaltas 2 1/2 kap. f.

4) Par tufschâ braudameem ratteem 2 1/2 kap. f.

5) Par ne-aisjubgteem firgeem: waffarâ 1 1/2 kap. f., seemâ 1 kap. f.

No naudas-makfaschanas irr atfwabbinati:

Tee tahs weetas eedshwotaji, kurri masu gabbalu pa schoffeju pabraufajahs jeb sahnaus grihb nogree-stees, wahgōs bes lastehm, tshumadaneem jeb zit-tahm pee reisofchanas peederrigahm waijasibahm, tãpat arri drofchlãs, kammanãs jeb zittōs brauzamōs rattōs; pastes-puischi un fuhrmanni, kad wiini bes reisneekeem brauz, tã arri semneeki, kas tufschâ brauz; wiffi un il katris, kas tillai pa tahm starpahm starp weenu un ohtru zelta-muitas-nammu brauz, t. i. kas no sahau-zelkeem us schoffeju usbrauz un pehz tam atkal us scheem zelkeem atpalkat greeschahs, bes ka zelta-muitas nammu aisfneeds; wesmi, kas karra-spehklam jeb nodallitahm kommandahm lihds eet; wesmi pee retruhschu un arrestantu pulkeem, frohna-wesmi ar prowjantu un barribu preesch garr schoffeju eefohr-teletu karra-spehtu; wesmi ar semmes-augteem un riheem, kas semneekeem peederr un no semmehm tai apgabbalã us pahrdohschanu teef westas; wesmi ar materialu preesch schoffejas; firgi, kas preesch karra-

ſpehta teelſuhtiti un ſirgi bez eejuhga, kas paſtes-puiſcheem un ſemneekem peederr, tur arri peekſaitami tahdi ſirgi, kas laiwas ic. wilkuſchi atpaktat nahl; dſennami ragga-lohpi, kà arri wiſſabi ſibti lohpi.

Œee ſemmes=augteem un riſkeem, kas us pahrdohſchanu tai apgabbalà teel weſtas un par furreem zetta-muita naw jamakſa, peederr:

Malka, ohgles, torba, ſeens, ſalmi, wiſſada lab-biba, zepta maiſe, ſahls, to ſemneeki preekſch ſawas mahjas waijadſibas pirtuſchi, ohgas, dahrsu= un lauku=ſafnes, peens, ſweeſts, priſcha galka (kà: leel-lohpu=, zuhtu=, ſiwenu=galka, dſihwi un ſlatteti teſti, noſlatteti mahjas putni ic.); ſilles, muzzas, toh-weri, ſpains, lohki, ilkes, raggawu=ſleezes, ragga-was, ratta-lohki ic. ic. Wiſſas ſchihs leetas teel bez kawefchanas, bez malkas un bez apraudſſchanaſ no ſaſtawas zauri laiſtas, ja tik tee weſmam lihds eedami ſemneeki iſſalka, ka tahs leetas nepeerderoht muifchas=ihpaſchneekem un ka ne-effoht us-pirtas un ka winnas no ſemnehm tai aprinki us pahrdohſchanu teel weſtas. No ar paſti braukda-meem reiſneekem teel ta zetta-muita lihds ar pragona-nauda paſtes komiſſeram eemalkata.

No Nihgas. Pah to 19. Juni f. g. Nihgas=Latweeſchu beedribas=nammà noturretu Latweeſchu ſemkohpeju ſapulzi dabujam tahdu ſinnu: No daſcheem ſemkohpejeem ſkunſtigu mehflu ſabrikants, R. Thomſon f. Nihgà, bij usaijinahs tizzis, pa to ſemkohpibas=iſrahdiſchanas laiku weeglaki iſdar-ramu ſemkohpeju ſapulzi preekſch Latweeſcheem Nihgà iſrihtoh. No waldiſchanas us to waktu iſdabbujis, tas tublit iſlaida ſluddinaſchanas un ſanahza noliktà deenà klaufitaju wairak, ne kà zerreja; arri ſeemiſchu bij beedribas=nammà wiſſas gallerijas pilnas. Kabdas 525 ee=eeſchanas biſketes tiſkuſchas pahrdohſtas. Sapulze uszehla Thomſon f. paſchu par ſchihs ſapulzes wadditaju, pehz tam, kad klahub-dams un Latweeſcheem zaur ſawahm ſemmes=kohpſchanas mahzibahm paſihſtams Leppewiſch f. ſcho ammatu no ſewis atraidija, apſohlidams, ſawu padohmu ne tur neleegt. Runnas un apſpreedumus nu noturreja pehz tahs noliktas kahrtas, kà Mahj. weef. N 23 bij laffams. Bij jabrihnahs un fir-ſnigi japapreezajahs, zil ſaprohtami un mehrigi daſchs dſihwojs ſemkohpejs ſawus padohmus un peedſih-wojumus ſapulzes preekſchà iſſlaidroja; zil eepſehja arri tublit protokoli norakſtija un us preekſchu liks driſkeht. — Wiſſi wehlejahs, tahdas ſapulzes ſewis un wiſſas ſemmes labkrahſchanas labbad katra gaddà peedſihwoht un apſpreeda beidsoht, Latweeſchu=ſemkohpeju=beedribu zelt un ſemkohpſchanas awiſſi dib-binah un tadeht ruddeni atkal ſchè ſapulzetees, tohs no 3 us to zelteem wiſhream iſſtrahdajamus liſkumus pahraudiht un waldiſchanai apſtiprinaſchanas deht preekſchà liſt.

— Tè eetaiſijufehs komiteja, kas koleera=ſehrgu

ruhpeſees nomahlt un tadeht jaw par daſchahm der-rigahm eeriktehm gabdajufe. Pahrdaugawà, kohrtetu-waldiſchanas nammà, kà arri Kattoſu laſarete eerik-teti koleera=ſpitahki, tur deen' no deenas dakteri at-rohnami, kas ahtrumà palihgu warr ſneegt. Schin-nis weetas, kà arri pee pilſſehtas frankenuſſcha ſuhrmans naſtſlaikà nolikts preekſch ſlimneeku wai-jadſibahm. Maſlawas preekſchpilſſehta, Kirchfeldta apteeki un Jelgawas preekſchpilſſehta Frederkinga ap-teeki dakteri arri nakti us diſchuru ſtahw. Dubbultòs, tur arri ſchi ſehrga jaw pa rettam parahdijufehs, arri laſarete eetaiſta, turp no pilſſehtas gultas tiſta noweſtas. Lihds 15to Juli Nihgà un Nihgas kreije pawiffam ſaſlimmuſchi 423, weſſeli palikkuſchi 123, mirruſchi 218, ahrſteſchanà palikkuſchi 82.

— Tas dſelſu=zeſch, kas Nihgu ar Nihlgrahwi ſaweenohs, ſtipri jaw teel buhwehts. Semmes darbs jaw no Nihgas pahri pah Smilſchu kalneem garram tarra=ſpittakeem gattaws un no paſſatas jaw arri leek ſchkeenes. — Par dſelſu=zeſku us Dubbulteem arri dſirdam, ka ſcha projektis no miniſterijas apſtiprinahs.

No Mehweles, 9. Juli. Keiſeriſka Augſtiba leel-ſirſtene Beſarewna no Hapsales nahldama ſchè nonah-kuſe Mehwele apmekleht. Pilſſehta iſgehrbuſehs ſwehtfu drehbès un mallu mallas puſchlotas ar ſakkumeem un pukkehmi zeenijamam augſtam weefim par gohda un zeeniſchanas parahdiſchanu.

No Pehterburgas. Turrenes awiſes neſs ſchahdu pahrfkattu pah koleera=ſehrgu par to laiku no 17. Auguſt 1870 lihds 7. Juli f. g.

Saſlimmuſchi pawiffam wihr.	4111	ſeew.	2038	tohpà	6149.
Weſſeli palikkuſchi	"	2013	"	1066	"
Mirruſchi	"	1744	"	768	"
				2512.	

No Sewaſtopoles. 15 werſtes no ſchejenes us Bak-tſchi=ſarai puſſi un 4 werſtes no nodohmata jauna dſelſu=zeſka uſeeta baggata aſmen=ohgtu dohbe. — Ohgles ne-effoht ne to ſliktakas kà Englandes ohg-les un prohweſ jaw noſuhtitas iſmelleſchanas pehz finanzu=miniſterijà. Ohgtu=dohbes usgahjeji to weetu jaw effoht panehmuſchi us renti.

No Bobrowas (Woroneſchas gubernijà) teel raf-ſtihts, ka tur 24. Juni labbi augſts waſnizas tohr-nis — pee kurra patlabban wehl daubſ muhrneeki ſtrahdajufchi — ſagruis un ſtrahdneekus tiſlab kà zittus, kas iſſkattas deht tohrni augſchà bij uſſah-puſchi, ſawòs druppòs aprazjis. Kà teiz, tad buhw-materials ſliktis bijis, kà kà pee tohrna pee paſchas buhwefchanas jaw labbi leelas ſchkirbas rahdijufchahs.

No Tulas. Juni mehneſcha beigumà grunts=afmens tiſka liſts jaunai eerohtſchu=ſabrikai; general=adjutants Baranzows bij no Pehterburgas atbrauzis pee grunts=afmena eefwehtſchanas klaht buht.

Ahrſemmes ſinnas.

No Berlines. Keiſers Wiſkums no Omſes no-brauzis us Jugenheimi, no Kreewu=ſemmes Keiſera un Keiſerenes atwadditees, un nahkamà mehneſi no-dohmajohht us garraku laiku Gaſteine padſihwoht.

14. (26.) Juli pulst. $\frac{1}{2}$ 9näs Keisers Alekanders us mahju reisodams jaw Berlinē pa dselu-zellu zauri brauzis. Keiserene 5 deenas wehlaft reisofchoht us mahju.

No Friedrichshafenes. Mubsu augstajs Keisers un Keiserene no turrenes 7. (19.) Juli no rihta pee labbas wesselibas aisbraufuschi us Jugenheimi.

No Minchenes, Baireeschu galwas pilssehtas: Tif augstu swehtku-preeku, ka pagahjuschas deenas Minchene peedsihwojuse, ta nedf wiffa Bairija ne kad neeffoht redsejuse. Ta gamilechana un gohda-parahdischana nenotiffa tiffai ween preefsch Baireeschu karraspehka un winna drohscheem waddoneem — generakeem v. d. Lann un Hartmann — bet ihpaschi preefsch jauna kehina Ludwig II., kas tuhlt karraspehka parahdija, ka ar seemeta Wahzu-walsti kohpa jabeedrojahs weenā prahtā un weenā spehka un bes tam arri preefsch krohna-prinzi, kas karraspehka-meera-laitōs prett wiffu kauschu kahrtahm weenlibds mihligs un laipnigs isturrahs. No sēha wihra wiffi ar zerre, sawā laikā leelus darbus sagaidiht, kas ihpaschi Baireeschu walsti, kurra wehl daschas wezzas reftes preefsch few paturrejuse, ar Wahzsemmi prattihis pilnigi un gruntigi saweenoht. Krohna-prinzi prett katru zilweku, ir prett seewischlahm un behrneem nerahdijis lepnu jeb uspuhstu waigu; kās firsnigs draugs apfweizinajees wiffas stanziās ar saweem karrasbeedreem un ihpaschi ar eewainoteem un tā winnam wiffu firdis atwehruschahs mihlestiba un kur til wiasch parahdijees, winnam nahfuschi pretti ar firsnigu preeku un leelu gamilechana; arri ar Baireeschu kehinau abbi kās firsnigi draugi sagahjuschees. Bil leeliski un dahrgi isriktetas tahs noswehtitas swehtku deenas bijuschas, warr dauds mas noprast no ta, ka winnas mandagas wakkarā kahdi 100 milsa ugguni atspihdejuschi no kalnu galleem, kur us dascha pahrat par 6000 ir pah 9000 pehdahm augsti dauds affu malkas bij augschā jastappe. To paschu wakkaru pilssehta dewa brangas dshires, us kurrahm pats kehinafch wis nebijis. Wesselibas tiffa usdertas un daschas ihfas runnas noturretas. Pulsten 11tōs krohna-prinzi schēhbrabs is swehtku weesu widdu un rihtā pulst. 6 jaw sehdeja waggonā us prohjam-reisofchana. Pilssehtas wezzakajs birgermeisters ar us to suhtiteem birgereem un offizeereem atwaddijahs bahnufti no augsta weesa un pafneedsa tam lohsberu-krohni, ko wiasch lihgsmi pateifodams pretti fanehma. 18. Juli pehz pufsd. krohna-prinzi Brisselē atreisojis un tur pee bahnuscha no Belgijas kehina fanemts tizzis.

— Minchenes pilssehta nolitta par to weetu, kur wezz-kattoki us to September mehnesi noturramu kongressi sapulzesehotees. Wehl schinni paschā mehnesi wiffas Italijas wezz-kattoki fanahfchoht Florenzē un us sēho sapulzi usaizinajuschi Minchenes professorus Huberu un Friedrichu.

— Ministers grabhs Bray, kas pee jaun-kattoku partijas peederrejis, luhdsis allaischana un to arr

dabbujis un leefahs tā, itt tā waldischana tur gan ar bahrgaku padohmu un spehku garrigneeku darbofchanai zelschotees pretti.

No Dresdenes. Sakschu krohna-prinzi no Wahzu keisera Biskuma pazelts selbmahrschata gohdā. Arri Kreewu keisers winnam zaur telegrammu nosuhtijis sinnu, ar kurru prinzi usluhds, lai tas ar to paschu tschinnu apgohdinatu usskattotees Kreewu armija, kurrai wiasch jaw 19 gaddus peederroht.

— Jaunakōs laikōs sēhē daudj Bōhtu familijas nomettuschees us dshwi.

No Franzijas. Wahzu keisers nolaidis generakam, baronam v. Manteuffel, kas tur to Wahzu karraspehku pahwalda, pa telegrafu tahdu pawehlu, ka lai 3 gubernijas (departamentes) atswabbinajoht no Wahzu karraspehka. 500,957,000 franku jaw eemafati us karrasfahdes atlihdsinaschana pee Wahzu teefahm, pa daktai skaidrā naudā, pa daktai arri wehrtes-papihrōs. Naudas skaitischana aisnemmoht pasauf dauds laika. — Franzija rahdahs taf daudj maj zaur pehdejo karru ko mahzijusehs, tiffai gruhiti ween nahfahs waldischana sawu pawalstneeku flimmas affinis sawaldioht un meera-jauzejus rahmus padarriht. Rahdas awises ar jaw sahkoht lehnaki runnah un 2 wai 3 runna tahdā balsti, ka jadohma, Frantschi sahfschoht teescham labbaki palikt. Lai Deews dohtu! Tjehrs, Schil Wahwrs un zitti ministeri daschu labbu padohma wahrdū runnajujschi par usskubbinaschana us meeru un prahdigaku usweschanohs; arri Gambetta, kas taggad tautas-sapulzē fehseh, rahjoht lai rahmi un mehreni isturrotees, laut gan wiffi turklaht ar to weenā prahtā, ka karraspehks til tah 3pehzina un jawairo, ka tas Ciropā tas warrenakajs palittu. Tomehr ar weenu leetu gaddijees leelaka galwaslaufschana, prohti ar tahm no dauds bistapeem nodohtahm luhgschanahm, lai pahwestam atkal laizigu waldischana flappejoht rohka. Tautas sapulzesehahs luhgschanas nobewa ahrgu leetu ministerijai un sēhi nu laikam nesinn, ko ar winnahm eefahkt un kās sēho majgu labbā wihsē atraiht. Laikam tahdeht ween arri Schil Wahwrs — kās telegrafa sinnas melde — no ammata gribboht atlahptees. Tjehrs skaidri isteizis, ka pahwestu aisstahwesechoht pehz eespehschanas un ka Franzija winnam stahwoht katrā briedi atwehrtā, tomehr Italija taggad stipra un weeniga walsts, kas no wiffas Ciropas us to pabalstu dabbujuse un Franzijas politikai taggad waijagoht buht: meeru kohpt un turklaht armiju no jauna eerikteht tahdu, kas Franzijas augstu gohdu pasaulē pasargafchoht.

No Winzenes, Franzija. 2trā (14.) Juli Winzenes karras-eerohtschu magasihne gaisā ussperta. Par laimi gan dauds zilweku dshiwibas naw noscheshlojamas, jo to deenu patronu fabriki wis neeffoht strahdajuschu un kahdi 30 leelgabbala salbati un strahdneeki ween tai briedi tur atradduschees,

fad ugguns wakkâ tiffa; no scheem masums stiklai dshwibu saudeja, zitti isgiahbahs gluschi sweiki, zitti tiffa tiffai eewainoti. Ugguns un lohdes sprachschana plohsijahs libds ohtras deenas rihtu un aprija wiffadas lohdes, patrones 10. libds 300,000 kilogrammahm smagguma. Nelai me notiffuse zaur to, ka weens no leelgabbala saldteem bombu lizzis semmê krist, kas tuhda eedeggahs un wihru us weetas nogalleja. Frantschi tuhliit dera wainu „Pruschu“ saldteem, kas tur tuwumâ lohrtekôs stahw un teiza, ka schee tihfschi kaunâ prahâ ugguni peeliffuschi. Daschi no tur buhdameem Baireeschu saldteem bij arr til sinu-kahrigi bijuschi, ka par nolitu stiggu bij pahri gahjuschi stattitees un fehohs sinnamâ fanehma un apzeetinaja un lai gan winnus par newainigeem atradda, tuhliit taf wakkâ nepalaida. — Frantschi tur un kâ til ween spehdami un prasdami waino un aiskarr Wahzu saldatus; sahdsiba irr tiffai wiffuneezigaka waina, lo winneem mehds pahrmest, ne retti allasch kahdus no scheem arri atrohd fehur tur pawiffam nogalletus.

No Englandes. Leel-Britanijas waldischana nozehlufe to eeraddumu, kas tur libds schim palahwa wirsneelu weetas pee karraspehfa ar naudu few no pirkt. No 1. November f. g. tas nu tur tã wairs nenotiffoht, lai gan tillabb parlaments kã arri dauds awises tahdu jaunu eerikti stipri nehmuschees smahdeht. Lords Disraelis to nu gan nosauzis par likuma pahrlahpfschanu, bet tas ne wis likums, bet tiffai gaddu gaddeem pastahwedams eeraddums tur tahds bijis. Bitta awise atfal teikdama usteiz, ka waldischana tahdu no wezzeem laikeem wehl atliffuschu nelahgu eeraddumu atmettuse un zaur to armijai pateefigs labbums noteefoht. Sinnams, ka augstmanneem tas gan par aplam leelu nepatiffchanu un prettibu un konserwativu partija (t. i., kas stihwi turrahs pee wezzahm pastahwedamahm walstibas eeriktehm) sohbus par to ween greeschoht; schee parlamente staktu stihdi fazehluschi, ministerijuma padohmu par nepeeklahjigu un ar walsts buhschanu nefaderrigu apshmedami, tomehr wiffa tahda prettoschana gan mas palihdschs, tahdu kehneenei preefschã liktu un no schihs jaw par labbu peenemtu noliffchanu pahrgrohscht.

— Londonê patlabban peemittoht pawiffam ne masaf, kã kahdi 56 wihri, kas Parihse kommunas beedri bijuschi. — 10. (22.) Juli no turrenes sinno, ka Kreewsemmes leelfirsts Konstantins tur eereisojis.

No Italijas. Kamehr Wiktors Emanuels Rohmã bijis un til labbi fanemts tizzis, tillkam pahwestam Rohmã wairs labbi nepatihfoht un brihscham us to dohmajoht, Franzijã tuwu pee Belgijas rohbeschahm nomestees; widdus tur jaw tã stihdes ugguns tizzibas leetã deefgan stipri fahf kurtees. Efoht wihrs taggad faslimmis, un kaut gan basnijai draudfigas awises to nosakka par melleem, tomehr zittas lappas sinno, ka swehtajs tehws ittin stipri

flims un ka laitam Pehtera gaddus (t. i. libds 23. August) wis nefadschwoschoht. Ka pahwests Pehtera wezzumu jaw farwôs 16. Sini noswehtitôs 25 gaddu ammata-swehtitôs atfneedsis, effoht aplamiba, jo Pehteris wehl 2 mehneschus un 7 deenas par 25 gaddeem pahri par pahwestu sabijis. — Pahwests us sawu nemaldibu atfauldamees parastijis arri tahdu pawehla-rakstu, zaur lo winsch, ja gaditohs wajadsiiba jaunu pahwestu zelt, kardinalus atfwabbina, pee wezzahm nosazischanahm turretees, pehz kurrahm til ais stipri slehgtahm durwim jauns pahwests bij zekams; tã nu arri winsch tuhliit nosazijis, kahdã wihse pa 24 stundu laika pahwestu warroht zelt. Paschi stipraki pahwesta zeenitaji netizzohht, ka scheem buhtu japadohdahs tahdahm jaunahm noteiffchanahm, kas Kattoku basnizas libdschinnigus likkumus un eeriktes atmett. — Wiffi tee Rohmas professori, kas us Döllingera puffi stahw un to schim kahdã rakstã (adresse) gaischi isteifuschi pahwests no basnizas isfehkihriis un zaur to kahdi 200 studentes atfahpufchees no angstas ffohlas preefschlaffischanahm. No scheem tad nu tohs uszihligakohs un isweizigakohs pahwests nosuhtijis us Belgiju, lai tur us winna malku sawas sinnaschanas tablak studeere. Pa awisehm wehl ispauschahs ta webste, ka Italijas waldischana fahloht darbotees ar tahm dohmahm, sawu taggad appalsch weena zeptera saweenotu Italijas walsti Keisera walsts gohdã pazelt.

No Spanijas. Ministeri luhgufchees atlaischanu no saweem ammateem.

No Turrijas. Itt ka Kreewu walsts mehrke us Slahwu tautas saweenofchanu, tã Turku sultans eefahf dohmaht Muhamedaneeschus saweenohht, spehku wairoht un us sawahm paschahm kahjahm stahweht un to winsch drihsaf zerre panahht zaur to, ka Kreewu semmei par draugu mettahs un tahm walstim mugguru greesch, kas wannam gan par pehrmindereem usmettufchees, bet zaur to ne kahdu labbumu wannam naw isgahdajuschi. Wiina nodohms un mehrkis nu irr, Egipti un Tunis walstihm pamasam spehku atnemt un tahs ar laiku pawiffam noskappeht un gluschi sawã warrã nemt. Egiptes wizekehniensch libds schim arween atradda pabalstu no Franzijas pusses, bet schi sinnam wairs naw jabihstahs; Ehshtreikijai kas sinn wai paschai zittur negaddahs karradars, jo schi karraspehku rauga pawairoht un daschus zeetumus labbafi nostiprinahht un no Englandes pusses teescham arri tam pretti nebus, jo schai kã Ehshtreikijai til warr labbi patikt, kad arween naidu zeldamas tautas Afrikã teef apspeestas un sawalditas.

No Amerikas. Nu-Yorkã tahdi nemeeri gaddijufchees, ka dauds kauschu tiffuschi nogalleti un eewainoti. Kauschanahs notikka stary Kattoleem un Protestanteem, jo Nu-Yorkã dshwojoht papilnam Shru, kas tur us dshwi nomettufchees un no kurree weena dalka Kattole, ohtra Protestantu. Pehdejee allasch mehsoht arri tur — ahrsemme — uswahreschanas

fwehtfus nosfwehtst, par peemianu ka 1690. g. Wikkums no Dranias Jehkabu II. (Kattoli) uswahreja. Brihwalsti, ka Amerikā, waldischanai naw dalka leegt nedf tahdus fwehtfus, nedf scho woi to tizzibas kophyschanu un zeenifchanu un tadeht polizeja kaut gan papreelich peemianetu fwehtku fwehtifchanu bij leeguse, tomehr to atkal atfauza un tillai raubfija meeru usturreht un Kattoku Ihrus no warras darbem fawaldiht. Pa eelas wirfu usturredamees fchee wasanki tomehr affinaini eefahla kantees un pehz no turrenes atnahkuschahm sinnahm schinni eelas-karrā 31 zilw. nogalleti un 175 eewainoti. — Lihbf kahbi 200 effoht tukufi eeflohditi. Behdiga leeta teefcham, ka schōs laikōs ir apgaifmotōs wid-dōs pee tahs atfihfchanas wehl naw tillufchi, tizzibas deht naidam firđi ruhmi ne-atwehleht un katram waku doht, pehz sawas brihwas apstinnaschanas Deewam kalpoht un To zeenih, zif un kā proht un mahzijeas, bet jo behdigaki irr tas, ka taggad Deewu un tizzibu walka par apfeggu, ar fo aptehrpt fawu kahribu pehz laizigas warras un gohda. Naw ne kahds brihnumas, ka nemahzitee jo weegli usrihdami un ir gattami flaktinā eet un affinis isleet tillai tizzibas eenaيدا deht. Kattoku paschu starpā tahds tizzibas eenaيدا un fehkelschana tillai zaur winnu paschu tizzibas galwu — pahwestu — noteel, kas zaur fawu nemaldibu laikam dauds maldifchanas = fehllu fawu tizzibas = beedru starpā is-kaisihs. Sehlla dihggs un augli arween buhs redsami! Elsafē pehrn zittadi arri nemahzeja eedsihwotajus prett Wahzeescheem us naibu rihdiht, ka Kattoteem eeteikdami: ka schōhs wiffus dohmajohht par Protestanteem pahrwehrt. Kur fehi fehlla augligu femmi atraddihs tur arri drihs mannihs winnas luplus augfus.

No Meschitas daudfina tahdu breefma-wehsti, ka Kwebradillas fudrabu-kalnaraktuwēs ugguns paspruzjis un wairaf ka 100 fudraba-razzejeem zaur no-fmakfchanu dshiwibu maitajis.

Saunafahs sinnas.

No Rihgas. Dfirdam, ka arri Balmeeras un Pehrna was kreifēs koleeris fahzis kahdus uppurus pagebreht.

No Jelgawas. Koleera-febrga arri tē parahoiijusehs un kahbi 6 zilweli ar to jaw mirrufchi.

No Pehterburgas. Waldifchanas awife isfinno Wiffaugstaku pawehlu, pehz furra wehl schinni paschā gaddā Wilnas, Kownas, Grodnas, Kijewas, Wolihnijas, Podohlijas, Minstas, Witepstas un Moehilewas gubernijas meera-teefas tillchoht eewestas.

— Walfis-kanzleris, firfsts Gortfchakows no Augsta Keifera dabbujis uskafschanu wallaht to gohda-fihmi (ordenu), kas winnam no Wirtembergas fehnina dahwinata. Arri zitteem augstōs walfis ammatōs deenedami fungi tahdu paschu uskafschanu dabbujufchi.

No Minchewēs. Alaiſta wezzala ministera, grafha Bray, weetā ezejts pagaidam ſtahrabīs Dr. v. Datsenberger.

No Madrides. Tur bihstotees, ka nemeeri drihs iszjelfcho-tees, tillihbf ka karra-teefa 19. (31.) Juli buhs fanahfufe us fehdefchanu.

Marfelje, Franzija, atnahkuschas no Alſcherijas tahdas sinnas, ka isdohdotees pamafam atkal meeru ustohpt. Kabilēfchi wairaf kā 600,000 frantus karra-flahdes atlihdfi-nafchanu nomalkajufchi.

Wehl kahds wahrds par „dihwainu kaunefchanohs.“

Kahds zeenijams rakstneeks, kuru katris Mahjas weefa laffitajs par Latweefchu draugu nosauks un kurfch to wahrdu „Latweefchu draugs“, zaur fawu darboschanohs un raksteem preefch Latweefcheem, buhs pilnigi pelnijis, — raksta M. w. 4. Nr par Latweefcheem, kas kaunotees Latweefchi buht un kahpjohht tadeht no sawas tautas ahra. Un tahdu effoht Widsemme leels pulks. Zeen. rakstitalam pilniga tairniba; tapehz man peeminnehts winna rakfts lohti patihst, un es tizzu, ka tas katram ihstenam tautas dehlam buhs par patifschanu; bet tur pretti tahdeem Latweefchu-Wahzeescheem, us kurreem tas rakfts ſihmejahs, tas buhs par ruhkteem pippareem, bet buhs arr par norahfchanu un pamahzifchanu, lai mahzajs fawu tautu un wallodu wairaf mihleht un zeenih. Warrbuht dafchs labas peeminnetā rakstā fawus Wahzu misbulus kā ſpeegelē eeraudfidams, kurrus zaur tahdu „dihwainu kaunefchanohs“ few peefpraudis, nofrattihs no fewis nohst. Tadeht arr zeen. rakstitalam tairniba, ka winsch fallā ka M. w. wajjadsetu daudfreis par tahdeem kaunigeem Latweefcheem peeminneht.

Bet zaur fo tas gan nahst, ka pee mums til daudf Latweefchu rohdahs, kas kaunahs Latweefchi buht?

Tai leetā irr daudf un dafchadas wainas. Bet pehz manahm dohmahm weena un ta leelaka waina irr fehi, ka muhsu tautai irr lihds fchim mas tahdas ſkohlās, kurrās muhsu tautas dehleem mahza muhsu Latweefchu tautu un wallodu wairaf pasihst un zeenih; bet wairaf ſkohlās nopublejahs ar zittu wallodu mahzifchanu. Arri daudf mahziti Latweefchi lai gan tautas dehli, peekriht leelaka dalka wairaf pee zittahm tautahm ne kā ſawai. Dafchi no teem kaunahs ar Latweefchu uswahrdu nosauktees; — fchē nerunnaju par tahdeem, kam jaw no tehwu tehweem Wahzu uswahrđi, bet par tahdeem, kas fawus Latweefchu uswahrđus atmettufchi un Wahzu peenehmufchi, — un tahdus wihrus es pasihstu daudf Widsemme. Sinnams, kas kaunahs ar Latweefchu wahrdu nosauktees, tas kaunefees arr Latweets buht. Un kad nu paschi tautas preefchneeki, gairmotaji, rakstneeki un t. j. pr. tahdu kaunigu preefchfihmi rahda, tad jaw newarr wis mass pulks no winnu appafschneefkeem un mahzefkeem buht, kas pehz winnu preefchfihmes darra. Dfirdēju patf reis, ka kahds Mahjas weefa laffitaju norahja tā: „Laffi labbaſ kahdu Wahzu grahmatu, tad tu tilli drihſaf pee Wahzu wallodas; nekawe laiku par welli ar latwifku laffitichanu, fo tu jaw deefgan mahfi.“ W. pilsfehina kreis-ſkohlū apmelledams atraddu ſtarp ſaweem 80 ſkohlās-beedreem, furri no dafcha-

dahm Widsemmes puffehm bija, retti kahdu, kurra firidi istens Latweeschu gars mahjoja. Leelaka dafka no teem bija tahdi, kas kaunejahs pa eelahm stai-gajohht latwifki runnaht. Daschs lai gan Latweets no dftimmuma, pastahweja us to, ka Wahzeets effohht. Lai gan leelaka dafka no teem bija no draudsesh-flohlas nahlfufchi, kurrds tautas behli par flohlmeistereem, tomehr rets kahds no teem mahzeja druflu Latweeschu ortografiju (rakstifchanas wiffti). Kad praffiju, zaur to tas nahf, tad dabuju no wiffeem to atbildu, ka lihdsifchinnigs flohlmeisters effohht maf latwifki mahzijas. Ne-atraddu wiinu starpa ne weenu, kas buhtu kahrojis Latweeschu awifjes lassifht. Tiffkai weenu, kas man wiffleelakajs draugs bija, warreju pehdigi us to peerunnaht. (Nu pat preefsch kahdahm deenahm winsch man rakstija, ka zaur Latweeschu awifschu lassifchanu winsch effohht Latweescha garru dabujis). Un kad nu no mafatnes tif dauds Latweeschu behleem fawas tautas gars pasubdis, tad naw ne kahds leels brhnumb, ka no winneem pehz dauds tahdu isaug, kas kaunahs Latweeschi buht un peenemm no zittas tautas uswahrdun un runna zittu wallodu.

Luhdsu, lai ne weens nedohma, ka es buhtu gribbejis zaur scho rakftu eceitf, ka zittas wallodas newaijadsetu flohlas mahzifht. Ne, bet es tiffkai dohmaju, ka flohlas waijadsetu arr tautas behleem fawu wallodu wairaf pasifstamu darriht un tohs paslubbinahht, fawu tautu pahf wiffahm zittahm wairaf mihtohht un zeenifht un pee tahs ween paliff un turretees; tad tahda „dihwaina kauneschanahs“ Latweeschu starpa eetu mafumâ. Luhdsu arr, lai ne weens nedohma, ka es kahda tautas flohlmeistera, jeb zitta kahda tauteescha gohdu gribbu ar scho rakftu nefahrtigi aiskahrt. Ja es to gribbetu, tad es warretu par tahdu „dihwainu kauneschanahs“ dauds leelakas leetas stahstifht. Weidsohht luhdsu katru, kas fewi schinni rakfta ta ta speegelt eeraudfifhs, lai nedufmojahs par to us manni, bet lai leel tahdu „dihwainu kauneschanahs“ pee mallas un neleedsahs ne preefsch weena ka Latweets peedsimmis; jo

Tif nerris fawu tautu leeds,

Un swescheem mihtaf rohlu sneeds.

M. L.pp.

Starp draugeem.

A. Puch! Tas bij atkal weens nopuijadams pehrkona spehrens pee flaidra gaifa!

B. Brrrrr!

A. Ko nu, Berka, woi tew kahda darriba ar fantafiju? Tu laitam buhfi garr appato stuhri nahfdams bachus-pappam kahdu wihna-keffaru norahwis!

B. Drrrrr!

A. Ah, nu faprohhtu! Bet ne-aismirfti, ka bes smadsenehm galwâ ar berkschinafchanu un dirkschinafchanu ween nepeeteef.

B. Montekufulis fazzija fawâ laifâ, ka preefsch

fara-weschanas waijagoht trihs leetas, prohti: nau-das un naudas un atkal naudas; bet mums tif waijaga: reklamu un reklamu un atkal reklamu, — tad ween mehs warram farroht un drohfschi buht, ka arr winnefim.

A. Kahds wezzu laifu filosoffs fakfa, ka leeliba un nesinniba effohht abbas neschfirramas mahfas, bet pehz mannas filosofigas faprafchanas irr leeliba nesinnibas apfegs un kas scho apfeggu tif dauds maf proht atklahht, tas tawu reklamu peelibdsinahs tufschaf, skannedamai muzjai. Arr reklameem ween bes logikas, polemikas, filologikas, politikas un filosofijas newarr ne pee naudas neds pee gohda tift.

B. Nu, woi tu tad gan pateefi dohma, ka manna galwa tif preefsch zeppures nehfaschanas ween rad-dita!? Es tewim fakfu, brahl, gudriba bes spekulazijas, fcharlatanerijas un schifaneem stahw ar falmu, kam graudu naw, weenâ wehrtibâ. To gan warretu par mutkibu fauft, kad es wian'reif buhtu — ta to ahtrumâ gribbeju padarriht — par 1200 rubleem apnehmees fluffu zeest; — bet rë, ka nu ta leeta stahw, — taggad warr mannim peezeif tif dauds fohliht, tad arr es ne maf wehl nepaklaufohs. Bilmefam newaijaga ar fawu nobohmu ne kad pahfsteigtees, — winnam waijaga allasch ap-dohmahht, ka „kas wehli nahf, tas labbi nahf.“

A. Arr tahdeem schifaneem, ta: „kas wehli nahf, tas labbi nahf,“ tu ohtr'reif wis wairs neprohwe us tirgu brauft; jo tad warretu drihs notift, ka publika no tawas brehfschanas fotrakkota, fahktu pehz willas mefleht, un to ne-atrasdama, pehzaf tewim pascham bahrdâ eefertohs.

B. Un woi tad tu buhtu gan tif fliffts un manni nohtes-laifâ aiftahhtu? To netizzu! — Attis, brahl, radditajs tewi preefsch leelahm leetahm isredseijis, — jo wifhs taws wahrds sifhmejahs us to leelu at-tifstifchanas darbu, kas tewim pee ziwilifazijas ja-pastrahda. Bet, sinnamb, ar ziwilifaziju nopuhlejotees, atleel maf laifa par ekonomiju gahdaht, un drihs warr pefunijas truhfums usbrukt. Bet par to jaw wis nebihftees, — gahdaschu, ka tu schogadd dabbu to leelako premiju, un no jauna gadda, woi finni ko, schkifsim barifchas us puffehm!

A. Hm! tahda peefohlifchana gan glufchi patifhlami aufis kuttina, bet — bet, kas sinu, woi wehl dasch jauns-gads ne-aistezzehs, famehr pee tahdas barifschu wairibas tiffi, ka warrefti puffi mannim at-lizzinahht!

B. Mannim schkeet, ka ta buhs gan, — bet, faprohhtams, ka waijaga strahdaht un sweedrus tez-zinahht; jo kas to negribb darriht, tas jaw arr pee zenteena netifs. Tadeht ne-aftahjees no eefahhta darba, — un kad to pareifi gallâ weddift, tad tee mescha-fakkumi, ar furreem lihds schim raddi, draugi un pasifstami tewi gohdinajufchi, tawâ frohni pahf-wehrtifees par pateizibas un ne-aismirftibas puffehm, to tautas faweem labdarreem pasneeds! R—p.

Luhdsu atbildes!

Kas irr labbaki: Wai draudses un pagastu-floh-lās Latweeschu ween jeb arri zittu wallodu wahrduš (wofabufus) mahzibt?

Wai nemahzitu tautu lohzecki papreelsch zaur flohlahm, jeb zaur teatera spehlehmi gaismojami?

Wai apgaismoschanas mehrki drihsat warr atfneegt, kad islusteschanas un spehles ween isrikte, jeb kad pirmā kahrtā ruhpejahs garru zilladamas mahzibas lohpt un isplahit?

Wai irr wehrts, prett kaislibu un aufschprahstem karroht ar zitteem eerohscheem, kā ar kluffuzeeschanu?

Wai peenahths, tehwi grehtus pee behrneem pahraf wehl, ne kā lihds trescham un zetturtam augumam peemelleht?

Wai arri pee mums dascham nekahrojahs, nemaldivas=bausli spehka zelt? A. A. G. G.

Widsemmes flohlmeisteru=fapulze

ar scheem wahrdeem gauschi noscheblo, ka „Baltijas wehstneffis“ 19tā un 20tā nummurā f. g. „Par flohlahm“ weenu nepateresu nizzinaschanas=rakstu par muhsu mihtu Wallas flohlmeisteru flohlu bes kahdas prettirunnaschanas un peefihmeschanas no redalzijas puffes usnehmis, ko kahds „Gedauts“ fawā ne-apdohmibā un augstprahtibā winnam peefubtijis.

Turraidā, 30tā Juni

Widsemmes

1871.

flohlmesteru=fapulze.

Wezzu wihrn dseesma alln dserroht.

Lai jauni kaudis traffo, greechahs,
Pee allus wettschi fehsham mehš;
Schis laiks arr teem drihs pa=et speeschahs,
Drihs jaunib's-waff'ra nobahlehs.
Arr mums tas jaulajs laiks reis smehja,
Mums bij' arr skaitas meitinas,
Mums jaunums preekus frdi lehja,
Mums skannei' jaulas dseesminas.

Nu mums tee laiki pagahjuschi,
Nu ap mums zitta pafaulē,
Mehs wezzt effam palikkuschi,
Wairs nesmaid' „lihgas mahmule“;
Nu muttitees, ko lihgawinas
Mums jauneem dewa kaltinā,
Dohd wisseem redsoht drohschi winnas
Par schliakibu lihds kappinā.

Tal negribbam, kaut wezzi effam,
Mehs tadeht wolti behdatees,
Kaut firmus mattus gan jaw neffam,
Kaut nesmaid' wairs mums „Lihgo=deewš“
Tat allus mums wehl preeku darra,
Wehl meeschi aug mums tihrumā,
Tas usturr muhs wehl jautrus garrā,
Mums spehku dohd wehl wezzumā.

Scho skunsti, wezzumu wehl jaunoht,
Do wišur wolti metlejam,
Do dakteri mums newarr eedoht,
Do allu tikkai atrohdam;
Kas nefajuh pē glahses fehshoht,
Ka winna garš wehl jaunojahs
Un pawaffaru frdi mannoht,
Wehl jaunib's=fahrnids liddojahs?

Lai mehš pee allus, firmi brachti,
Wehl jaunib's=fwehtkus fwehtijam,
Kaut nahwe naw gan mums wairs tahki
Lai maj var winnu behdajam:
Lai glahses turroht jautrā garrā
Mehs nahwei pretti karrojam,
Un kad ta uswahrehs muhs farrā —
Lai allu tad wehl usdserram! M. L. pp.

Jannas grahmatas.

Pee Mahjas weefa driffetaja Ernst Plates nupat palikka gattawas un irr dabujamas schahdas jaunās grahmatas:

Johzias stahs, kā Leipzigas pilsehtas pohgu-taiftaja sellis Roberts Pechmann irr palizzis par Saun-Selandes waldineeku. Latwiški no A. Scherberg. Matka 15 kap.

Trubtina tas bahra behrens. Jauts stahs. Pahrtullohtis no F. Wihstug. Matka 10 kap.

Kalnu fwehrejs. Johzias stahs peh pateefiga notikuma. Matka 5 kap.

Muhsu laikōs wiffabas sinnaschanas eet us preechu, — tāpat arri semlohpiba. Un schai sinnaschanai preech da-schahm zittahm irr ta preechrohka. So to gan deretu wiffas sinnaschanas, ja semmes lohpeju neubtu, kas wiffus zittus usturr? Tadeht it reis preezajamees, kad tahdi pamahzidami raksti pahr semmes lohpschanu teel islaisti kaudis un preezajamees arri schoreis, kad warram atkal sinnoht pahrtabdu grahmatu, kas nupat palikkuse gattawa Jelgawā pee Steffenhagen un dehta, un tam wirskahstis schahds:

Baltijas semlohppejs un winna ammatš. Pehz Wahzu semmesfaimneeka Ferdinand Breithaupt semlohpibas raksteem latwiški farakstihis no S. Blumberg. Jelgawā, 1871. — VIII. un 223 lapp. p. Sniski. Matka 75 kap. f.

Schinnl grahmatā rahdahs wifs buht isteikis, kas semmes lohpejam jeb lautu faimneekam fawā buhschanā jastinn ne ween pee lautu lohpschanas, bet arri pee wiffas zittas winna faimneeziabas. Pahrt scho grahmatu Wezzsachtu semlohpibas-flohlas direktors Sintenis fakka tā: „Breithaupta semlohppejs un winna ammatš irr lohpt labba un teizama grahmatā, no kuras masajs semmesfaimneekš lassidams warr gruntigi mahzitees, kā tam fawus laulus un fawu dshwi buhs aplohpt. Schahs grahmatas farakstihis irr ihsteni to skunsti fapratitš, wiffu tā isstahstih un isteikt, kā masee un nemahzitee semmeslohppeji tahs mahzibas warr lehti faprašt un itt weegli par fawu garrigu mantu un ihpashumu darriht.“ — Grahmatas pahrtullotajš patš fakka tā: „Wiffu to, kas pee mums naw derrigs, tadeht, ka muhsu Baltijas klima un gaisš naw tahds kā Wahz-semnē, to ne-esmu fawā grahmatā usnehmis un tahs weetas atkal ar tahdeem padohmeem peepildijis, kas scheitan irr derrigi, jeb ar ihseem wahrdeem tik peeminnejis, lai grahmatā zaur tahdahm leetahm dahrga nepaliktu, kuras lassohpt ne kahds labbums nenahl. Bet to trubtumū, kas schiani grahmatā bija, prohiti, tahda augtu kahrtā, ar papuwu preech weeglas un smagās semmes, ar gannibahm un bes gannibahm, kā ta muhsu Baltijā irr wajadšiga, to atkal Sintenis, Wezzsachtu semlohpibas flohlas direktors, irr istahstijis.“ — Tad nu gan buhs wehrte scho grahmatu pirkt. Dabujama ta wiffas grahmatu bohdeš.

Eids 16. Juli pee Rihgas atnektušk 1508 fuggi un aigahjuschi 1265 fuggi.

Atbildedams redakcehs: A. Leitan.

Lahjarns Ewraims.

Tai laika, kad Napoleons I. Spranzuschu semme waldija, stahweja pee schaura leelzetta, las Westpables kohnina walstei bij par rohbeschu, mass krogas, to par „Westpables kohnina krogu“ sauza. Slittas paswilluschas dsihwes-mahjas, staktu un schuhnu ehlas schim „kohnina krogam“ gan nepasseja, bet tas krogdseneeks, Schihds, Rohschuleija wahrda, zaur teesahm to rekti isdabbuja, la drihsteja to par swar-rigu naudu pirktu krogu, par „Westpables kohnina krogu“ faukt. Preefsch tam scho krogu sauza par „Pelleko willa krogu.“

Arri Rohschuleiju, to krogdseneeku, preefschlaif zittad sauza. Dauds kauschu wehl atminnejahs, la Rohschuleijam ar sprohgaineem melneem matteem pa preefschu bij Ewraims wahrda, las jau sehna gaddos pa wissu Wahjsemmi andeledamees staigaja. Par leeku drohsch buhdams winsch tur naudu pelnija, no kam Israella behrni behg, prohti karrä. Bai nu winsch tur naudu ar andeli pelnija, jeb krittuschus aplaupija, wai arri par spihjoni weenam la ohtram derreja, las to warr skaidri sinnabt; bet ar taisneem darbeem ween til baggats winsch newarreja palikt, to katris teiza, las winnu pasinna. Kas tahdus darbus strahda, tam launa firds, un la Ewraims no labbajeem nebij, no tam wissi sinnaja to pastahstibt. Bet baggatiba daschu launumu apsedf. Tomehr Ewraima baggatiba nebij arween pastahwiga, un winnam wajadseja fajust, la tam falkamam wahrdam: „Weens netaisnis grassis dewiaus taisnus aprihj,“ tatschu wehl scho baltu deen' spehks. 1809 gadda Ewraims us Kaffeles pilssehtu gahja, tur tas kohninsch Jerome dsihwoja. (Napoleons I. Westpables walsti eerikteja un Jeromi tur par kohninu eezebla.) Zaur sawu baggatibu winnam isdewahs ar Jeromes rahtskungeem un ministereem eepaschtees; tas winnam tohti patikka, jo pirmä kahrtä tas gohds un ohträ kahrtä zerreja winsch „rebbe“ taisiht, un lai zitti nepashtu, la effoht Schihds, Ewraims liffahs Rohschuleiju fauktees. Te nu Ewraimam laime neseedeja wis; winsch karrä gan pratta naudu pelniht, bet las kohnina pilli gribb kahdu laiku usturretees, tas ar naudu ween to newarr, wajaga zittas skunstes arr klacht, un tahs Ewraimam truhfa. Kahds pahris lungu, kam pilli dar-rischana un las Ewraima draugi bij, par to gahdaja, la Ewraims drihsteja pilli nahkt un wiffas kohnina un leelmannu balles apmelleht. Schee lungi to nedarrija draudsbas deht, bet tapehz, lai warretu Ewraima naudas-makku istuffchoht. Kad weenam jeb ohtram naudas wajadseja, tad Ewraims leeneja un, la prohtams, nehma leelas prazentes. Prazentes Rohschuleija gan dabbuja, bet ta isleeneta nauda rekti ween tilka atmakfata. Bes tam Rohschuleija mahzijahs kahrtes spehleht; us

tahdu wihsi arri prazentes teem pascheem rohka nahja, kam Schihdinsch naudu leenejis. Tä dsihwojoht atnahja ta deena, tur winsch par ubbagu palizzis pilssehtu atstahja. Nu bij tahds pats ubbags, la toreis, kad ar wezzahm drehbehm schai pascha pilssehtä andelejahs.

Tahdas krittuschas swaigines kristiti laudis ne par to wairs neturr, un Schihdi Ewraimam la sawas kahrtas zilwekam wehl majaf gohda parahdija: wissi winnu apsmehja. Tas jau kann bij sinnam, la winsch, prohti Ewraims, sawas tizzibas neturreja, tapehz winnam arri neweens Schihds nepalidseja. Tä tad ar laiku neweens wairs no Rohschuleijas Ewraima nerunnaja: winsch bij la „Schihds Mikkelos pasuddis.“ Bet schihdu tautai fihkta dsihwiba; winni dohma, kad weenreis flitti eet, tad to mehr warr ohtrureis laimetees. Tapat bij ar Rohschuleiju. Pehz diweem gaddeem winsch atkal smalkos swahrkos un dahrgä laschokä sahla rahditees. „Wirem afel apperbes muggure.“ Schihdi teiza, kad dsirdeja, la Ewraims „Pelleko willa-krogu“ pirzis un ar skaidru naudu aismakfajis. Tee, las winnu pa preefschu ismehja, tuwojahs Ewraimam atkal un fazzija, la tas par sawu naudu warrejis dauds labbaku krogu dabbuht, jo Pellekajä wilkä ne-effoht ne kahda noeefchana. Gribbeja atkal sahkt ar Ewraimam andeletees, la pirmos laikos, bet krogdseneeks wiffus atraidija. Ne tapehz, itt la buhtu gribbejis pee saweem smehjejeem atreebtees — to liffahs pawissam aismirjis; arri no sawas pirmahs laimes neka nerunnaja. Wissi nu gaidija, la buhschoht wezzas paswilluschas ehlas noplehst un jaunas buhsweht, bet tas arri nenotikka, tilka kahdas weefu istabas pahrlabboja. Til tas bij no jauna, la Ewraims sawu Pelleka willa krogu taggad par „Westpables kohnina krogu“ nosauza.

Laudis jo deenas jo wairaf nomannija, la Ewraims ne-effoht wis til baggats, la eefahkumä dohmajuschu. Dabbuja sinnabt, la krogdseneeka tehws us Frankfurti eedams zetta peepeschi nomirris (ar sawu tehwu Ewraims ne-kad nesaderreja) un ne tahlu no Fuldahs aprakts. No ta masuma, to no tehwa dabbujis — tä laudis taggad runnaja — effoht Pelleko willu pirzis; wairaf naudas tam ne-effoht. Un tas arri bij teefa. Wiffa eerikte bij kroggä flitta un zittad winsch naudas ne-isdewa, la til par tahm wajadsigalahm leetahm. Tai nu gan tä bij, tomehr wissu to pirka, ar skaidru naudu ismakfaja un nepalikka allus un brandwihna pahrdewejeem ne weenu grassis parahda. Tä la Ewraima dsihwe, tapat winsch pats arri bij gluschi sawads palizzis. Mellee matti mettahs firmi, lai gan winsch til trihsdesmit gaddu wezs bij; peere frunkas, azzu sprohschums isdissis. Pa preefschu winsch warreja katru zilweku zeeschi usflattih, taggad azzis tam ar zitteem runnajoht schur un tur schaubijahs.

Staltais augums, ahtree fohki bij pagallam, taggad gabja fafuzzis un fahjas wilfdams us preefschu.

Dezembera mehneft 1812 fehdeja weenu deen' pehz puffsdeenas trihs weeft „kehnik frohgâ. Dimi bij wezzigi offizeeri no Westfahles fahjineeku regimenter; schi bij ta weeniga regimenter, kam toreif nebij janahf us Kreewu semmi farrâ. Offizeeri tee wai taulu swezzei deggoht spehleja fahrtis. Trefchais bij jaunš puišis no semneeku fahrtas; winsch flattijahš, kur offizeeri spehle, swezses dakti balstidams, lai gaischal degg. Kad swezze us tahdu wihsf gaischal fahka degt, tad wehl zettortu zilweku warreja redseht, kas pee trahnes fehdeja. Tas bij frohdseneeks, kas par faweem weeseem mas fo behdaja.

No spehles-galda til dsirdeja fahrtim azzis skaitoht.

„Mans beidsamais dahlders eet bohjâ,“ tã wezza-kais offizeers pehz kahda brihscha fazzija, „es attal paspehleju.“

„Sinnams,“ ohtris atteiza, „spehle pagallam; man labbas fahrtis — redseht.“ To fazzidams usklahja fahrtis us galda un nehma dahlder, kamehr wezjakais offizeers lahdedams no galda peezehlahš un frohdseneeka melleja.

Kohschuleija nahza tam pretti fazzidams; „Serschantu lungs, Fums newajaga spehleht, Fums naw laimas. Es to jinnu; paspehleju zittahm reisehm Kasseles pilsehtã wairaf, nekã Fuhs ar sohbeni un kiweri lohpa fwerreet — paspehleju to masumu no peezišants dahldereem weenã paschã nakti.“

„Geleijeet man kohrteli brandwihna,“ ferschantu fazzija. „Bet Fums japeerakfta, Swrain. Sestdeen dabbussem schelawaini, tad aismakfashu.“

Kohschuleijinsch negribbeja doht. „Kas tas irr?“ Schihds prassija, „kas tas irr par buhschanu, tee lungi til tad nahf pee Kohschuleijas dsert, tad winneem truhfums un Kohschuleija jau bes tam gluschi isputtejis zilweks. Wehl ne-esseet man wakkareja tehrejuma aismakfajuschu.“

Lai gan tã runnaja, tomehr willahš pamafam pee skapja, kur brandwihns stahweja, peewilka ar krihtu strihpun un tad eelehja brandwihnu.

„Nu jau irr dividemit trihs kohrteli,“ Schihds teiza, „no dahldera til weena grascha truhfst — ne-aismirsteet, festdeen makfahf, wai dsirdeet ferschant!“

Serschantu nehma glahsi un ar weenu metteenu isdsebris nilni „ar labbu nakt“ fazzija un gabja pa durwim. Tai paschã brihdi dsirdeja pulstexus un swahrgutus skannoht un ar pahtagu plihfchimohf, un weens ar aismakfuschu balfi fauja: „Hei, frohga papp!“

„Tas irr Morbergis no L... pilsehtas; winsch irr sirgu-meetneeks!“ Kohschuleija preezigi eesauzahš. Klaus, Lebrekt! effi til labs un nojubof Morbergam sirgu, winsch pee mannis par nakti gullehs.“

Par Lebrektu fauja to trescho zilweku, kas semneeku drehbës gebrbes. Winsch ne wahrda nefaz-

zija un gabja abrà. Pehz kahda brihscha Lebrekts ar Morbergi, to sirgu meetneeku, attal eenahza frohgâ. Morbergis, garfch wihs, bij leelã wilku kaschokã eetinnees un isflattijahš breefmigs, bet kad kaschoku nowilka, tad warreja redseht, ka winsch bij laipnigs zilweks. Morbergis smejhahš, ka resnais wehders ween trihzeja, kad Kohschuleiju eeraudstia.

„Wai Fuhs schè, Swrain?“ meetneeks brihdamees eesauzahš. „Tad tal tafniba? Jau no tam Dffenbalkã dsirdeju, bet negribbeju tizzeht, ka Fuhs tahds gudris andelmans par „Bellela willa“ frohdseneeku palikfuschu.“

„Par „Westfahles kehnik frohdseneeku“ fakfeet, Kohschuleija atbildeja, Fuhs tumfã peebrauzahf, tad deht neredsejahf, ka us durwim tã usrakstihfs.“

Morbergs attal gahrbi pasmejhahš. „Wills wai kehniksch un — nu Fuhs gan faprattiseet; dohmaju, ka tas weena alga. Dohdeet man weenu puddeli farkana wihna, lai warru wakkaremas uskohst; man zitta frohdseneeze eedewa schinka gabbalu, tas nu labbi smekehš. Pee winnas trihs deenas fahiju un wairaf nepahrdewu kã weenu bruhnu kehwi, nenopelniju nefa.“

Tã runnadams Morbergs ais galda nosehdahš, iswilka no kuller labbu gabbalu schahwetahš zublas gakkas un atjohfa naudas sutni to fewim blakkam nolifdams.

Kohschuleija bij pa tam isgahjis un nahza ar wihna puddeli atpattaf. Us fleegschna Schihdels eebtahwahš un nobihjees us weenu puffi pagreesahš. Bij brihnum leels funs istabã eenahzis; tas peederreja Morbergam.

„No tahda warr gan druzjin fahihtees,“ ferschantu paschulail istabã eenahfdams fazzija. „Tahda funna retti neusees. Ahrà winsch man ne weena sirga nefahwa apstattitees.“

Morbergs peesauza swilpodams funni: bet schis nenahza — palikka saldatam preefschã stahwoht un nurdeja, pehz tam dirwreis eerehjahš, ka lohgi trihzeja un gabja tad pee Morberga. Morbergs ferschantu labbaf apstattija. Liffahš, kã buhtu scho wihru jau kaut kur redsejis. Pehz tam Morbergs pasmihfa.

„Nu paslatt!“ Morbergs teiza, „Fuhs jau esseet Waltinsch no Lahfchu zeema. Tad nu par ferschantu palikfuschu?“

Serschantu nosarka un appalsch luhpu sohhdës kneepdams fawas pellekas azzis dusmigi grohšija. „Fuhs gan pahrsflattijuschees, Morberga lungs, es...“

„Neeki!“ sirgu meetneeks atbildeja un sneedsa ferschantam rohku. „Wai tas flitti? Sinnu skaidri, ka wiffas regimenter preefschã Fuhs par newainigu atradda. Mannis wairs nepasfihsteet? Biju toreif par puišf pee Grashfa Roff, kas sakohš usarus komandereja. Nahzeet, fehdeetes, Waltin! dsirreet glahsi wihna!“

Winsch nu lehja glahses pilnas un ferschantam

usdsehra, un us tahdu wihsf bij meers faderrehts. Ewraims atneffa atkal ohtru puddeli, jo tee diwi weefi, weens offizeers un Lebretts, eeluhgti, arri nofehdahs. Kamehr zitti par karru schà tà treeza, tamehr Lebretts pa starpam Morberga sirgus apluhfoja.

"Es labpraht wehletohs, ka tas Bonaparte nelad no Kreewu semmes nenahltu atpakkat!" ferschant's eefauzahs. "Effe gluschi apnizzis wiinam deeneht, man naw nekahdas laimes. Samantoju gan kuschkiti naudas, bet tas ahtrah isputteja, nekà to fadabbuju. Deews sohdi, man labbal gahja Lahtschu zeemà, ne kà taggad pee flavena keisera deenoht."

Tas jaunafais offizeers mas ween runnaja. Wiasch bij jauns stalts puiss ar preezigu waigu, slabde tif, ka druffin schkeeleja. Jaunais ferschantu pamuddinaja, ka waijagohf us mahjahm eet, bet schis weenu peerendel stundu pehz ohtras nokawejahs.

Pulkstens fitta septini, un nu saldateem waijadschija prohjam eet, jo dewinds fitta bungas, lai eet pee meera, un lihds F—eim pilssehtinai bij diwas stundas ko eet, t. irr labba juhdsja. Uhrà sabla atkal sneegs snigt un nakts bij tumfcha, ka ne rohkas preefsch azzim newarreja redseht.

Morbergs offizeerus sweiznadams palaida. "Nihfà agri pee gulbja gastuscha fatifsemees!" Morbergs wehl beidsjohf fazzija, kad Lebretts offizeerus wehjlutteri rohka turredams no sehts ruhmes islaida.

Un Juhs, Morberg, schonakt pee mannis palifseht, "Nohschuleija fazzija. "Par mihsfhu gultu jau gahdahs."

Sirgu meetneeks grohstija galwu un fazzija: "Ne, schodeen ne, Ewraim, zittu reis. Pehz diwahm stundahm F—eim pilssehtà jauni sirgi preefsch mannim teel atwesti, to man waijag sanemt, us puifcha ween newarru palafstees, jo wiasch wehl naw raddis ar sirgeem labbi apeetees. Kà jau teizu, us zittu reis, Ewraim."

Nohschuleija sinnaja, kahds meetneekam prahts. Labpraht wiasch scho weefi buhtu pee sewis paturrejis, bet tomehr wairaf nespeedahs wirfù. Morbergs apjohja naudas futni, uslikfa dukfatu us galda, wehl beidsamo glahfi us weena malka isdserdams.

"Pub!" Morbergs puhta; "man itt filti palizzis. Salt schowalkar nefalschu. Repuhlejeetees mannis deht, Ewraim," Morbergs teiza, kad Nohschuleija gribbeja palihdschf laschoku apwilft.

(Us preefschu wehl.)

Starp semm' un debbesi.

(Skatt. Nr. 28. Seigums.)

Kad studeerejis gaisa-luggeneeks "ruhpejahs," tad reisneeki tif pat daudj noproht, kà kad uhdens suggukapteins pawehl, lai laiwas turra gattawas un kattris glahbjahs kà warr. Starp semmi un debbesi, us kahda palihga tur warr zerreht?! Nu gan mums bij pahri schirmi, ar ko no masa augstuma warr tà krost, ka nenofittahs. Prohti: Kad isplehstu lee-

tus schirmi (parapliju) rohka turredams us semmi wehl, tad manna, ka schi leeta tif ahtri us appafschu ne-eet, kà malka, dsels jeb arri fatihfa drehbe un zilweks, kas pee tahda turrabs, tif smaggi nefriht. Bet wiaschm smaggahm (dabbas) leetahm tahds lilkums, ka wiinàs jo tuwal semmei nahf, jo ahtrah kriht; tadeht schee schirmi mums nefo newarreja geldeht, jo bijahm lohfi augsti gaisa. Tomehr schinni azzumirkli kattris pehz schirmeem grabba, bet, kà jau minnehts, tee mums no tahda augstuma krihtohf nefa nebuhtu geldejuschf — jau pufszekfà beidsama dwascha no fruhfim, pirms us semmes tiffuschf, buhtu laukà!

"Klappe nekustahs! Bet par to nefas, tuhlin eerikfejchu wissu kà waijaga!" professors eefauzahs. Uhderez wiinam us peeres uspampa un sweedri leelahm pillem pahf waigu ritteja.

Bet wiasch ne-eerikfeja wis "wissu kà waijaga." Wiasch raustija, willa un rahwa, un tomehr tuwojamees arween wairaf teem pehrfona mahfuteem, kas jau us wiaschm puffedm sibbeaus kà uggunigas fchuhfklus ispfahwa. Pehrffona ruhfschana wai auhs gribbeja pufchu plehst!

Kugge gahja taisni schinnis breefmàs! Bes tam wehl mums daschadi dselshu ahfi kugge, kas sibbeni peewelk. Schee ahfi, wirwes gallà peefseeti, gan us tam derrigi, kad tohs ismett un semmei jau tuwu, lai lohka jarrds eekerrahs un kuggi apturra, bet taggad tee mums warreja wairaf nahwi kà dsihwibu doht.

Bif breefmigas tahs peejas minutes bij! Salka, ka beidsamaja azzumirkli, tad tas plahns preefschfarrams auts plihst, kas mums muhschibu aisflahj, wiffa pagahjuse dsihwe pilnigi preefsch azzim rahdotees. Tahds nu bij schis azzumirklis! Nalaidahm galwas, turrejahm rohkas preefsch azzim un gaidjahm no debbes wahrteem tohs wahrds atstannam: "Tu effi puttellis un Lewim par puttelkeem japaleef."

Professors weenadi ween schnohri raustija, un flappe nebuht nekustejahs!

Attinnu drufku azzis un kaunejohs, ka dahmas, lai gan bahlas, eepreefsch mums galwu pazehlfuschas sibbins flattijahs.

Bijahm paschà widdà mahfuteem, no ka pehrfons zehlahs. Kaut jel weens buhtu pufchu plehstu wahrdinu teizis. Professors dselshu ahkus ar sawu meh-teli apsefja; pehz tam sabla atkal ar strikkeem un wirwehm darbotees. Mannijahm, ka azzis, auhs un deggung tikfa no meefas ahfà speesti, un affins gribbeja pa mallu mallahm spruft wakkà.

Pehz tam wiss debbes weenàs uggunis rahdijahs. Sibbens us sibbena spehra tif tuwu, itt kà gribbetu mums zauri fkreet un kuggi fadraggahf. Pehrffons ruhja un grauda, dohmahf ka semm' un debbes lohpa gahstohs. Bekkauli drebbeja, un muttes Deewu luhdsja, ko wirs semmes buhdami gan nedarritu.

Puhflis sahla wiffu wiffadi raustitees, warr buht wansch jau fkaugi atspehra.

Pats professors weenreis eekleedsahs.

„Augstak! Augstak! Bes apstahschanahs besgalligâ debbes welwê eeffschâ!“

Atkal ugguns leesmas sahla ap mums sfraidiht un atkal pehrkons krahza — tē gaisch kâ faule, tē atkal tumfch kâ paschâ elle. — Appatsch muhsu kahjahm dsirdejahm wehtru kauzoh, un pa galwu wirfu sahla swaigsnes jukku juktahm mirdseht.

Wisseem muttes bes wallodas, katris stahweja kâ eerakts stabs!

Us weenreis itt kâ swihnas no azzim judda. Kaphahm us augfchu brihnischfigâ skaidrumâ. Bijahm zaur pehrkona debbesi zauri un peldejahm pa debbes ruhmi mehnescham spihdoht un swaigsnehm mirdsoht. Dsikli, dsikli sem muhsu kahjahm wehl redsejahm sibbenus un dsirdejahm pehrkoni duzzinoht.

Bet wehl wiffas bailes nebij pagallam. Gahsas klappe wehl arween zeeti, un tad tabs naw wakkâ, tad arri wirs semmes newarrehahm titt. Gahsa gan pa appatschejo zaurumu nahza abrà, bet til dauds ne, kâ warretu us semmi laistees. Bes tam gahsa mums pawiffam dwaefchu aiswilla, kâ gandrihs bij janosmohf.

Arweenu augstak! Arweenu augstak! Schi braufschana til ar nahwi warreja beigtees. Pehz kahda masa brihtina muhsu fashchiduschus kaulus wirs semmes salaffihs, jo puhfchtam ne weenas frunkas wairs neredseja — bij uspuhtees kâ jau daschdeen puhflis. Katrà azzumirkt winnam waijadseja plihst. Dahmas luhdsa Deewu — fungi puhta ween.

Tē us reis professors swahrkus, westi un sahba-kus nowilzis sahla pa strikkeem kâ kakkis us augfchu kahpt, lai gan falla, kâ sohbi ween klabbeja. — Wansch kahpa til ar rohfahm ween us augfchu, jo nebij wis, tur kahjas usmiht. Zil tur trubla, kâ missejahs, tad wiffa zerriba wehjà. Kaphjoht wansch mums no azzim pasudda, jo bij puhfchtam wirfüt! Nu mehs weens ohtru ais rofkas turredami gaidijahm gaididami.

At zil bailigs bij schis brihdis! Wansch mums liffahs til garfch kâ desmit gaddi! —

Statt, gohda wihrs! Tē wansch nahf atkal semme! Lai Deews winnu swehti! Wansch muhs no nahwes glahbis! Redsejahm, kâ wansch pamasam pee strikkeem turredamees us semmi nahza. No preeka wiffi raudaja un professori aplampa.

Rugge nu sahla pamasam grimt — dsikkat, arweenu dsikkat zaur iskaihteem pehrkona mahfuteem; lehns wakkara wehjsch wedda muhs prett rihteem ar ween muhsu mahtei — semmei — tuwat, kamehr jau schur tur ugguni spihdoht warreja redseht un kohlu gallotnes pasiht. Beidsjoht tikkahm wirs semmes pee kahdas dselses zekka stanzijas un tur par nakti pahrgullejahm.

Nefatiffamees wifs ar wihra gihmi, kas mehnesi rahdahs un tadeht arri newarrehahm winnam dauds labbu deenu pateift; arri ne weenas swaigsnes neappagahjahm un us appatschu nahdami zaur semmi ne-iskrittahm. Bet semme mums nu til mihta bij, kâ to nobutschojahm, un pirms ar engetu spahrneem nebus us muhschibu jastreen, tad „nedfihsem wis Deewu schaggards.“ J. N.

Sohbungolla ueddelas pcedfihwojumi.

Swehtdeen 11. Juli 1871. Dsird, kâ dauds kalla-schreppetaji pa schoffejas mallu itt isdewigi sawu skunsti kohp.

Pirmddeen 12. Juli. Schorih agri kahds mas-pilssehtas eltermans, kas par rahstkungu sauzahs, pamett zeppuri no keisera dahrsa us Pahrdaugawu eedams.

Dhtrdeen 13. Juli. Koseerim rahdahs „Krafnaja gorkâ“ patihkamaka weeta buht. Kreewu gurku tirgs kriht, mellajs balsams, bitteris, mahgas- un Tile-manna-drappes zekahs dahrgumâ, kullakas un fillas brilles, tapat kâ lihds schim gluschi par walti dab-bujamas.

Treschdeen 14. Juli. No Turraides kalneem sinno, kâ lastigallas apluffoh, kahds gailihis turprettim gribbejis sawu „Kikurigu“ jo flakkati usdseedaht, bet meldinu zitti isjauluschi.

Zettortdeen 15. Juli. 8 deenas paleef, kâ ne tahf no Jahna wahrteem diweem ne-aiziaateem flaktereem naw isweizees, diwas bruhwera gohwes nodurt; kahds aufchigs awischneeks Rihgas awises usgahjis, kâ arri linijas preeksch dselsu-zekkeem drihs fahfchoht nodurt.

Peehtdeen 16. Juli. Warr stipri manniht, kâ pateefibai arween wairaf gohdu sah atraut.

Sestdeen 17. Juli. Neddeta beidsahs un dauds dscesmu-grahmatas teel kihlâ noliktas, lai us Dub-bulteem warretu braukt.

Smeecklu stahstinsch.

Meera sifmes.

1. Saldats. „Klauf Ingu, nu buhs drihs meers!“

2. Saldats. „Kâ tã?“

1. Saldats. „Wakkar pehz 6 mehnescheem leitnants manni par „lohpu“ wofauza.“

2. Saldats. „Un manni schodeen lammaja par „zuhfu.““

1. Saldats. „Kô jalk, wai wansch pee „zuhkas?“ Nu tad pehz 8 deenahm buhsim pee wezzenes mahjäs. Urrah, meers, meers!“

Utbilledams redaktehrs A. Leitau.